

Seat No. : _____

AJ-121

April-2023

B.A., Sem.-IV

CC-211 : Sanskrit

પ્રિયદર્શિકા (નાટિકા)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.

Instructions : All questions are compulsory.

(2) દરેક પ્રશ્ન ના ગુણ કૌંસમાં દર્શાવેલ છે.

Mark of each question is displayed in brackets.

1. હર્ષવર્ધનના જીવનનો પરિચય આપો.

14

Give introduction to the life of Harshvardhan.

અથવા/OR

ટૂંકનોંધ લખો :

Write short note :

(1) પ્રિયદર્શિકા પ્રસ્તાવના ।

(2) પ્રથમ અઢક – વિષ્કમ્ભક ।

2. ‘પ્રિયદર્શિકા’ના દ્વિતીય અંકનું કથાવસ્તુ જણાવી સમીક્ષા કરો.

14

Review the plot of the second issue of Priyadarshika.

અથવા/OR

શ્લોકોનું ભાષાન્તર કરો :

Translate the following verses :

(1) ક્ષામાં મઙ્ગલમાત્રમણ્ડનભૂતં મન્દોદયમાલાપિની –

માપાણ્ડુચ્છવિના મુખેન વિજિતપ્રાતસ્તનેન્દુદ્યુતિમ્ ।

સોત્કણ્ઠાં નિયમોપવાસવિધિના ચેતો મમોત્કણ્ઠતે

તાં દ્રઘું પ્રથમાનુરાગજનિતાવસ્થામિવાદ્ય પ્રિયામ્ ॥

(2) હત્વા પદ્મવનદ્યુતિં પ્રિયતમેવેયં દિનશ્રીર્ગતા

રાગોઽસ્મિન્મમ ચેતસીવ સવિતુર્ભિમ્બેઽધિકં લક્ષ્યતે ।

ચક્રોદ્ધોઽહમિવ સ્થિતઃ સહચરીં ધ્યાયન્નલિન્યાસ્તટે

સંજાતાઃ સહસા મમેવ ભુવનસ્યાપ્યન્ધકારા દિશઃ ॥

3. પ્રિયદર્શિકા નો કયો અંક તમને ગમ્યો ? શા માટે ? 14

Which issue of Priyadarshika did you like ? Why ?

અથવા/OR

સસન્દર્ભ સમજાવો. (ગમે તે બે)

Explain with reference to the context (any **two**).

- (1) આભિજાત્યસદૃશસ્તેઽભિલાષઃ ।
- (2) કિમિદાનીં આરણ્યકા સત્યમેવ સંવૃત્તા ?
- (3) કથં પ્રત્યભિજ્ઞાતોઽસ્મિ દેવ્યા ?
- (4) આયુષ્મતિ, ઇદૃશમેવ કાવ્યં ભવિષ્યતિ ।

4. ‘પ્રિયદર્શિકા’ ના ચતુર્થ અંકનું કથાવસ્તુ જણાવી સમીક્ષા કરો. 14

Discuss / review the story of the fourth issue of Priyadarshika.

અથવા/OR

‘પ્રવેશક’ એટલે શું ? પ્રિયદર્શિકાના પ્રવેશક ની ચર્ચા કરો.

What is a ‘Praveshak’ ? Discuss about the ‘Praveshak’ of Priyadarshika.

5. નીચેની ખાલી જગ્યા પૂરો. (કોઈપણ સાત) 14

Fill in the blanks given below. (any **seven**)

- (1) ‘પ્રિયદર્શિકા’ ની નાન્દીના પ્રથમ શ્લોકમાં _____ ની સ્તુતિ છે. [પાર્વતી, શિવ, વિષ્ણુ]
- (2) ‘પ્રિયદર્શિકા’ ની ઘટનાનો આરંભ _____ ઋતુમાં થાય છે. [વસન્ત, ગ્રીષ્મ, શિશિર]
- (3) અગસ્ત્ય તીર્થ પંચવટી પાસે _____ નદી કિનારે આવેલ છે. [ગોદાવરી, કાવેરી, નર્મદા]
- (4) _____ ફૂલોની ઢાંડીઓથી ધરતી જાણે પરવાળાં જડેલી હોય તેવી શોભે છે. [શેફાલિકા, માલતી, બન્ધુક]
- (5) ‘વેદની સંખ્યાથી જ તારું બ્રાહ્મણત્વ જાહેર થઈ ગયું’ આ વાક્ય _____ બોલે છે. [રાજા, સેનાપતિ, મંત્રી]
- (6) ‘પ્રિયદર્શિકા’ ના ધારાગૃહના ઉદ્યાનમાં _____ ઉદયન વિદૂષકને મળે છે. [વિરહી, આનન્દિત, ક્રોધી]
- (7) ગર્ભનાટક _____ અંકમાં આવે છે. [પ્રથમ, દ્વિતીય, તૃતીય]
- (8) _____ નો અર્થ ‘અરણ્યમાં’ રહેનારી એવો થાય છે. [વાસવદત્તા, સાગરિકા, આરણ્યકા]
- (9) આજે કૌમુદીમહોત્સવમાં તમને ખુશ કરવા મારા મિત્રે નાટક કર્યું છે એમ કહી _____ બચાવ કરે છે. [ઉદયન, યૌગન્ધરાયણ, વિદૂષક]
- (10) ઉદયનના મંત્રબળે ઝેર ઉતરી જતાં ઉદયન – આરણ્યકાનું _____ થઈ શકે છે. [વિરહ, મૃત્યુ, મિલન]
- (11) આરણ્યકા માટે _____ ની વિરહવેદના અસહ્ય બની ગઈ છે. [વિદૂષક, દૃઢવર્મા, રાજા]
- (12) ઉદયન ઝેર ઉતારવાની વિધા _____ થી શીખી લાવ્યો હતો. [સ્વર્ગલોક, મૃત્યુલોક, નાગલોક]